4.
Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΕΡΟΥΣΙΑΝ ΤΩΝ ΕΝΕΤΩΝ

Ἐκλαμπρότατοι, ὑψηλότατοι, δικαιότατοι, φρονημότατοι, ἐλεημονότατοι καὶ ὑπέρτιμοι ἀφεντία τῆς βενετείας,

μετάνοιαν δουλικὴν ἀπωνέμω τῆς λαμπροτάτης σας ἀφεντείας ἐγὼ ἡ ταπηνή σας δούλη φιλοθέη μοναχὴ συνπαντὶ τῷ ἡμῶν ποιμνίω. Γνωστὸν ἔστω τῆς ἀφεντείας σας ὅτι ἐποίησα μοναστήριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πανευφήμου ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου· σὺν δίω μετόχια ἐν ταῖς ἀθῆναις· καὶ ἐσύναξα παρθέναις τῶν ἀριθμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα· ἅς τρέφω κανονικῶς καὶ πορεύονται κοινοβιακῶς καὶ περαζούμενον καιρόν μας ἐσυκοφάντησαν οἱ ἀγαρινοί· διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν αἰχμαλώτων χριστιανῶν ὅπου ἔτυχαν εἰς τὰς χεῖρας μας καὶ διὰ τινὲς ἀγαρηναῖς, ὁποῦ εὑρέθησαν εἰς τὴν μονὴν πιστεύοντας τῷ Χριστῷ· καὶ ἔγιναν καὶ μοναχαί. Καὶ ἔγνωσαν πάντα ταῦτα οἱ ἀγαρινοί, καὶ ἐβούλοντο ἀπολέσαι τὸ μοναστήριον, καὶ τὰς παρθένας λαβεῖν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τους· Γνοῦς δὲ ἐγὼ ἡ δούλη τῆς ἀφεντείασας, τὸν ἀνήμερον καὶ ἄγριον θυμὸν ὁποῦ εἶχαν πρὸς ἡμᾶς, και διά νά μήν χαλάσουν την μονήν, καὶ νὰ μὴν ἀφήσω τόσαις ψυχαῖς καὶ πέσουν εἰς χεῖρας ἀνόμων, καὶ ἀπολεσθοῦν, ἔμεινα χρεώστης ἄσπρα χηλιάδες ἐξήκοντα· καὶ τὸν ἀπεραζούμενον μῆναν αὔγουστον ἦλθαν οἱ ἀγαρινοί, καὶ ἔψαξαν ταῖς μοναῖς, καὶ ηὗραν σκλάβον τοῦ φλαμπουριάρι ὁποῦ τὸν εἴχαμεν εἰς φύλαξιν διὰ τὴν ἐλευθερίαν του· καὶ τρεῖς τούρκησες ὁποῦ ἦταν καλογρῆες· καὶ κατὰ τῆς ὥρας μὲ ἔλαβαν εἰς τὰς χεῖρας τους, καὶ ἔβαλαν εἰς τὸν γουλὰν εἰς ἐμεγάλην φύλαξιν· καὶ ταῖς μοναῖς ἐδιαγουμίσανε· καὶ ἡ παρθέναις ἐσκόρπισαν· μέρος δὲ ἐγλύτωσαν κρυφίως· καὶ οἱ ἐπίλοιπες εὑρίσκονται μετὰ τῆς συνοδίας ἡμῶν· καὶ καθεκάστην ὥραν μὲ ἔδιδαν μαρτύριον νὰ γένο τούρκησα ἐγὼ τε καὶ οἱ ἀδελφαῖς, ἢ νὰ μὲ καύσουν, ἐγὼ δὲ ἡ εὐτελῆς δούλη τῆς ἀφεντείασας, ἐνθυμῶντας ποῦ νὰ ἀφήσω τόσαις ψυχαῖς ὀρφαναῖς νὰ πέσουν εἰς χεῖρας ἀπίστων, ὅπου δὲν ἔχουν καμίαν ἐλπίδα, μόνον εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς τὴν ἀφεντείασας, καὶ παραμικρὸν εἰς ἡμᾶς ἐβάλαμεν τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα τοῦ μοναστηρίου, ἀμανατέ καὶ ἐσυνάξαμεν ἄσπρα χηλιάδες ὀκδοήκοντα· καὶ ἐδώσαμεν τοῦ καττῆ καὶ τοῦ φλαμπουριάρι καὶ τῶν ἐπιλήπτων τουρκῶν γιὰ νὰ μὴν γενῶ συνκελέτη· καὶ ἔτζη μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν ἐβοηθηθήκαμεν καὶ ἐγλυτώσαμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τους· μόνον πῶς στεκόμαστε εἰς ἐφύλαξιν μὲ ἔγγησιν, ὥστε νὰ δοθοῦν τὰ ἄσπρα τοῦ πρώτου χρέους, καὶ τοῦτες ἡ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, ἐγρικόντας, δὲ ταῖς πολαῖς ἀρίθμητες μεγάλαιες ἐλεημοσύνες ἃ ποιῆ ἡ ἀφεντεία σας καθεκάστην ὥραν, καὶ μὴ δυνάμεναι αἳ ἀνίμποραι μοναχαὶ ἐκβαλεῖν τὸ μεγάλο καὶ πολλῆ χρέος, τὸ πρῶτον καὶ ἐτοῦτο τῆς μεγάλης ἀνάγκης ὅπου μας ἐπλάκωσεν, ἐκλέξαμεν τῶν ὁσιώτατον σεραφὶμ ἐπίτροπον ἐδικόν μας καὶ

60.000 1587 80.000

στέλομεν αὐτὸν σὺν τῇ συνοδίᾳ αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐλεήμονας ἀφέντες, καὶ εὐσεβεῖς χριστιανοῦς. ὅπως νὰ μᾶς ἐλεημονήσετε νὰ εὐγοῦμε ἀπὸ τοῦ μεγάλου καὶ ἀνόλπιδου χρέους, ὅπου δὲν ἔχομεν οἱ πτωχαὶ ἀλοῦ ἐλπίδα, μόνον εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς τὴν ἀφεντείαν σας· νὰ μᾶς ἐλυτρώσετε ἀπὸ τοὺς ἐσθητοὺς διαβόλους· καὶ δὲν πέσουν τόσαις ψυχαῖς εἰς τᾶς χείρας τους καὶ κολασθοῦν· ὑμεῖς δὲ τὸν ἄξιον μισθόν λάβοιτε παρὰ θεοῦ καὶ τὴν τῶν πραέων γῆ κληρονομήσεται· καθὼς καὶ ὁ δαβὶδ λέγει· δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς τὸν αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτοῖς. καὶ πάλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανίζει ὁ δίκαιος καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται. καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τοῖς μακαρισμοῖς· μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. τὸν δὲ πρωτόκλητον καὶ μέγαν ἀπόστολον ἀνδρέαν διὰ παντὸς βοηθὸν ἔχητε, καὶ παρ' ἡμῶν τῶν εὐτελῶν, μνημόσυνον διηνεκὲς ἕως οὗ ἡ μονὴ ἵσταται καὶ γένηται νέοι κτήτορες, αφπγ' φευρουαρ κβ'. (1583)

οἱ κατὰ πάντα δούλη τῆς λαμπροτάτησας ἀφεντείας
φηλοθέη μοναχή καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφότης.

Κρατικὸ Ἀρχεῖο Βενετίας. Deliberazioni Costantinopoli. Filza No 5.
Δημοσιεύθηκε ἀπὸ τὸν Κωνσταντίνο Μέρτζιο στὸ Ἑλληνικά, τόμ. ΙΓ', σελ. 122-127, Ἀθήνα 1954.

Θεε/μη